

PROGRAM

NO EXCUSE ZAGOVORNIKI

Program je sestavljen iz usposabljanj, delavnic, vikendov in sodelovanja na projektih. Preko teh aktivnosti posameznik spozna različne vsebine in možnosti za udejstvovanje v organizaciji ter pridobi koristne veščine.

Posameznik, ki je vključen v program No Excuse Zagovorniki, se imenuje zagovornik.

Zagovornik Brez izgovora je posameznik, ki si želi novega znanja, izkušenj, prijateljstev, drugačnega preživljanja prostega časa in možnosti za osebni razvoj. V programu se posameznik spozna s kritičnim mišljenjem, vsebinami trajnostnega razvoja, zdravja ter aktivacije v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju. Zagovornik je aktivni član družbe, ki kritično vrednoti dogajanje okoli njega in se aktivno udejstvuje pri predlaganju sprememb in ukrepanju za izboljšave.

Program No Excuse Zagovorniki traja 2 leti oziroma štiri sezone, saj imamo leto razdeljeno na dve sezoni:

- Jesenska sezona traja 6 mesecev, od začetka oktobra do februarja.
- Pomladna sezona traja 6 mesecev, od marca do avgusta. Julij in avgust nista namenjena rednim aktivnostim, temveč dodatnim aktivnostim in summer camp-u (poletnemu taboru).
- Vmesna točka je prehod iz 1. stopnje programa (prvo leto aktivnega sodelovanja v organizaciji) na 2. stopnjo programa.

AKTIVNOSTI PROGRAMA

Program No Excuse Zagovorniki vključuje različne dogodke:

- usposabljanja/izobraževanja v živo, kot so delovni dnevi ali vikendi,
- online usposabljanja/izobraževanja so usposabljanja, ki jih izvajamo prek spleta,
- drugi dogodki BI, npr. vikend vrednotenja, motivacijski vikendi, uvodni vikend, poletni tabor in drugi,
- srečanja projektnih skupin se redno izvajajo, načeloma na vsakih 14 dni ali pogosteje, na njih pa zagovorniki načrtujejo svoje projekte glede na svoje želje in zanimanja,
- mednarodne izmenjave v tujini
- vodene razmišljujoče aktivnosti, na katerih si udeleženci vzamejo čas za samorefleksijo in za razmislek o svetu, družbi in problematikah, ki ju pestijo, si ustvarijo mnenje in izoblikujejo argumente za zagovarjanje sprememb s pomočjo mentorjev.
- izzivi, prek katerih v praksi preizkusiš pridobljene kompetence in znanja v fiktivnih situacijah, a z resničnimi rezultati.

Poleg omenjenih aktivnosti se v programu izvajajo tudi dodatne oblike aktivnosti, ki omogočajo poglobitev znanja in veščin preko različnih metod dela, tudi individualnega:

- Iskanje in branje strokovnih člankov
- Simulacije
- Igre vlog
- Debatiranje
- Projektno delo
- Javno nastopanje, argumentiranje, zagovorništvo in predstavljanje
- Analiza in spremljanje aktualnih dogodkov, medijev in potreb okolja
- Refleksija in vrednotenje

SREČANJA PROJEKTHNIH SKUPIN

Srečanja projektnih skupin so srečanja vseh zagovornikov, ki delajo na nekem projektu in ki jih vodi mentor. Srečanja se izvajajo vsaj enkrat na vsakih 14 dni, po dogovoru vodje s člani skupine pa se lahko izvajajo tudi pogosteje. Termin srečanj je stalen in se določi na začetku vsake sezone glede na ostale obveznosti in urnike članov skupin in mentorja. Projektne skupine načrtujejo in izvajajo projekte glede na svoje interese, želje in potrebe okolja.

Poleg srečanj projektnih skupin se v času trajanja programa izvajajo tudi dogodki na nacionalni ravni oz. z vsemi skupinami skupaj (skupni vikendi, druženja, tabori in delovni dnevi).

Časovni načrt izvedbe dogodkov po sezonah

V vsaki sezoni (september - februar in marec - avgust) se praviloma izvede:

1. sezona:
  - 1 vikend,
  - 3 usposabljanja ali treningi
  - sezonski razgovor

2. sezona:
  - 1 vikend in 1 vikend vrednotenje, na katerem se predstavijo tudi projekti, so jih načrtovali,
  - 2 usposabljanji ali treninga,
  - Inkubator idej,
  - vključitev v projekt in 5 - 8 sestankov projektne skupine

3. sezona:
  - 1 vikend
  - inkubator idej
  - 2 usposabljanji ali treninga,
  - izziv
  - 5 - 8 sestankov projektne skupine
  - sezonski razgovor

4. sezona:
  - 1 vikend in 1 vikend vrednotenje,
  - Inkubator idej,
  - izziv
  - 5 - 8 sestankov projektne skupine

KRATEK PREGLED VSEBIN

Program Zagovorniki temelji na kompetenčnem modelu No Excuse Zagovorniki - seznamu kompetenc, ki jih posameznik pridobi v času trajanja celotnega programa. S sodelovanjem v programu posameznik pridobi vsebinske, osebnostne kompetence, komunikacijske in projektne kompetence.

Kaj je kompetenca? Kompetenca je beseda, ki opisuje skupek znanja, spretnosti, vedenja in odnosa, ki jih posameznik gradi na določeno temo; npr. komunikacijske kompetence vsebujejo teoretično znanje o javnem nastopanju ali retoriki, spretnost javnega nastopanja (da posameznik zna dobro javno nastopati), dejansko izvajanje delavnic v šolah za svoje vrstnike, in odnos do javnega nastopanja in retorike (npr. pripravljenost posameznika, da javno nastopa, vzpostavljanje odnosa z različnimi ciljnimi skupinami, odprtost k deljenju svojega mnenja z drugimi, sprejemanje mnenj drugih in podobno).

Primeri kompetenc, ki jih zagovornik izkazuje po končanem programu:

- razume vpliv tradicionalnih in novih medijev na posameznike,
- razmišlja o možnih rešitvah za globalna vprašanja,
- pozna in razume problematiko onesnaženosti zraka v Sloveniji,
- zna poiskati verodostojne informacije o širšem dogajanju na področju TR znotraj ter zunaj Slovenije in iskati in izločiti nerelevantne članke in jih kritično interpretirati
- pozna koncepte odrasti in družbeno odgovorne potrošnje,
- razume vlogo NVO sektorja pri zagotavljanju učinkovite politike na področju alkohola
- v javnem nastopu/predstavitvi zna predstaviti pomembnost vključevanja mladih na področju alkoholne politike
- pozna družbeni sistem in možnosti za proaktivno udejstvovanje v družbi
- si zna postaviti lastno vizijo in ji slediti
- se zaveda pomembnosti zagovorništva v družbi,
- zna dobro argumentirati svoja stališča in debatirati
- analizira predloge sprememb (zakonov, politik) in predlaga izboljšav
- razume posledice dobrih/slabih politik in pozna dobre prakse
- razume proces sprejemanja/spreminjanja zakonodaje/politik
- sodeluje pri procesu snovanja politik

Spodaj so primeri vsebin, preko katerih razvijamo kompetence za formiranje posameznika v aktivnega člana družbe in na katerih aktivisti razvijajo tudi svoje projekte:

- **Javno zdravje** → področja:
  - o alkohol
  - o tobak
  - o konoplja
  - o gibanje in prehrana
  - o duševno zdravje
  - o ...
- **Trajnostni razvoj** → področja:
  - o podnebne spremembe
  - o okolje in zdravje
  - o trajnostna potrošnja
  - o okoljsko zavajanje
  - o trajnostna mobilnost
  - o ...

Sprejem v program, spremljanje napredka in napredovanje

V program bodo posamezniki sprejeti po postopku sprejemanja novih članov. Zainteresiran posameznik po prijavi, prejme vprašanja, s katerimi pokaže svojo zainteresiranost. Sledi razgovor s predstavniki in člani Brez izgovora. Po razgovoru posameznik prejme odločitev o sprejetju ali zavrnitvi. Pomembno nam je, da so sprejeti posamezniki resni in odgovorni. Posameznik mora imeti interes za obravnavane teme, za pozitivno družbeno spremembo, kritično perspektivo in nenazadnje pripravljenost na sprejem drugačnosti.

Program Zagovorniki ima, kot program Aktivisti, 2. stopnji. Za prehod iz 1. stopnje na 2. stopnjo mora zagovornik dosegati naslednje pogoje:

- vsaj 70 % udeležba na dogodkih, namenjenih usposabljanju/izobraževanju/pridobivanju znanja in kompetenc (usposabljanja v živo ali online, vodene razmišljujoče aktivnosti)
- vsaj 50 % udeležba na dogodkih BI, ki niso usposabljanja (zbor članov LE, summer camp, druženja ipd.)
- vsaj 70 % udeležba na sestankih projektne skupine
- pridobljenih vsaj 70 % kompetenc, ki se pričakujejo po končani 1. stopnji programa

V programu zagovornik napreduje s sledenjem programa, lastno aktivnostjo in zadovoljivo udeležbo. V prvem letu (2 sezoni) posameznik intenzivno pridobiva vsebine, znanje. Po 1. sezoni se vključi v prvi projekt. V naslednjem letu se mu poleg skupnega programa, ponuja možnost individualnih prilagoditev programa. To pomeni, da se tekom izvajanja programa redno pridobiva informacije o individualnih preferencah in refleksijah posameznikov. Na primer, po koncu sezon se opravlja razgovore, na katerih zagovornik ovrednoti svoje dosedanje delo, ozavešči svoje prednosti, slabosti in preko tega predstavi svoje potrebe, želje in vizijo za nadaljnjo udejstvovanje v organizaciji. Napredek se spremlja s celostnim pristopom: s spremljanjem napredka celotne generacije zagovornikov, individualnim spremljanjem posameznikov in z internim sistemom beleženja prisotnosti ter usvojenih kompetenc. Uspešnost celotne generacije se preverja preko aktivnosti ali metod dela, pri katerih morajo zagovorniki uporabiti svoje vsebinsko znanje v praktičnih situacijah (npr. izzivi, projektno delo). Individualni napredek se spremlja preko razgovorov in z individualnim pristopom mentoriranja oziroma coachinga. Vsakemu zagovorniku je dodeljen izkušen član Brez izgovora, ki zagovorniku ponuja prostor za izražanje svojih interesov, skrbi, idej, vpogledov v osebni razvoj in skupno pripravo individualiziranega programa. Ti člani so mentorji, trenerji, mladinski delavci in člani Upravnega odbora. Pomembno nam je, da posameznik prepozna svoje močno področje in se mu ponudi prostor in sredstva, da ga še bolj razvija. Nenazadnje, z internim sistemom beleženja prisotnosti in usvojenih kompetenc, se beleži uspešnost izvajanja programa in spremlja udeležba na aktivnostih programa.

Pogoji za zaključitev programa so sodelovanje in zaključek vsaj dveh projektov. Poleg tega pa še udeležitev na vsaj 80% vseh obveznih aktivnostih programa. Zaključek programa se obeleži s prejemom certifikata. Poleg certifikata se pripravi prilogo s kompetencami, ki jih je zagovornik usvojil tekom programa.

Odgovorni za izvedbo programa

Za izvajanje programa je odgovoren koordinator programa. To je oseba, ki je mladinski delavec, zaposlena oseba in mu je dodeljena ta odgovornost. Podpora (izvajanje usposabljanj, logistika, izvajanje razgovorov z zagovorniki) pri izvajanju mu nudijo trenerji, mentorji, drugi mladinski delavci in člani Upravnega odbora.

Vrednotenje programa

Kvaliteto programa Zagovorniki BI se spremlja preko učinkovnega vrednotenja (beleženje usvojenih kompetenc, individualni razgovori, izvedba praktičnih zadolžitvev). Program se spremlja tudi preko procesnega vrednotenja, ki se izvaja po vsaki aktivnosti in po koncu vsake sezone (v obliki hladnega in toplega vrednotenja in v elektronski, pisni ali ustni obliki).